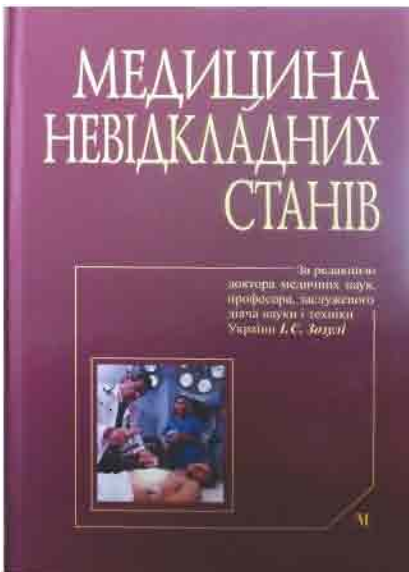

«Медицина невідкладних станів» — сучасна енциклопедія невідкладної медичної допомоги

Ю.Г. Віленський

«Ad rem» — «по суті справи»... Ця формула є визначальною в обширі найважливішого і часто вирішального розділу в сучасному лікуванні — медицині невідкладних станів. У цьому сенсі капітальну колективну енциклопедичну монографію «Медицина невідкладних станів: Швидка і невідкладна медична допомога» (Київ, Медицина, 2012) за редакцією доктора медичних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України Івана Савовича Зозулі слід розглядати як унікальний мультитералевтичний, глибоко науково-обґрунтований посібник у цій завжди драматичній площині клінічної ургентності. Нове україномовне видання, продовжуючи попередні ґрунтовні розробки професора І.С. Зозулі та його співавторів (А.В. Вершигори, В.І. Бобрової та когорти інших відомих вітчизняних фахівців), які розпочали свій зазначений науковий екскурс за редакцією І.С. Зозулі та І.С. Чекмана у 2002 р., постає найсучаснішим формуляром в обраній життєво важливій соціально-клінічній темі.

Варто зазначити, що у книзі обсягом 727 сторінок узагальнено й особистий глибокий досвід професора І.С. Зозулі як завідувача кафедри невідкладних станів Національної медичної академії післядипломної освіти (НМАПО) ім. П.Л. Шупика й одночасно проректора з наукової роботи цього поліфункціонального вищого медичного навчального закладу. Тож маємо і досконалий підручник для лікарів-курсантів, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів, затверджений Міністерством освіти і науки України. Роботу рекомендовано вченою радою НМАПО ім. П.Л. Шупика як книгу саме такого призначення. Її рецензували як наукову відомі фахівці в галузі анестезіології та реаніматології професори І.П. Шлапак та В.В. Ніконов.

«Екстрена допомога — це вершина лікарського мистецтва, що ґрунтується на фундаментальних знаннях із різних галузей медицини, об'єднаних практичним досвідом». Ця стисла, логічно точна формула цієї галузі медицини, а отже, і книги, викладена І.С. Зозулею, є гаслом та дороговказом

політематичної копійки клінічної праці авангардних знавців у практично всіх галузях сучасної ургентної клініки. Тому будь-який лікар швидкої (ШМД) та невідкладної медичної допомоги, а в ідеалі й лікар загальної практики, повинен володіти певним алгоритмом діагностики, тактики й екстрених дій за найпоширеніших патологій і доведеними до найвищого автоматизму практичними навичками реанімації, як зазначає редактор та укладач праці. У підручнику докладно розглянуто всі вищезазначені питання.

Роботу відкриває науковий нарис І.С. Зозулі, А.В. Вершигори, Г.Г. Роціна з історії галузі, що бере свій шлях із 1767 р., з Антверпена. Підкреслюється, що в Києві таке товариство розпочало діяти у 1884 р. Першим завідувачем Станції ШМД на вул. Пирогова, 6 (неподалік від місцезнаходження сучасної Центральної станції ШМД) був лікар Є.Ф. Гнус. Тоді на станції працювали 9 лікарів.

Розглядається еволюція станції у вигляді спеціалізованих бригад, які нині реформовано переважно у бригади інтенсивної терапії, а також у деякі спеціалізовані розгалуження. Докладно описано сутність новітніх реформ у поліпшенні можливостей невідкладної та ШМД в їхньому інтегралі. Найбільш важливими маніфестами книги вимальовуються її диференційовані за картою патологій клінічні розділи. У чільному огляді (В.К. Худошин, який, на жаль, не дожив до виходу книги; І.С. Зозуля; Ю.І. Марков) «Серцево-легенева реанімація» викладено методи реанімації дихання та кровообігу доцільними технологіями, зокрема при ураженні електричним струмом, стані утоплення та странгуляційній асфіксії. В.К. Худошин, Ю.І. Марков підготували й текст розділу «Синдром тривалого стиснення тканин» із його патофізіологічним трактуванням. Не менш актуальним є розділ «Невідкладні стани в кардіології» (Т.І. Ганджа, М.Ф. Соколов). Це докладні поради рятувальної тактики в разі гіпертензивного кризу, порушень ритму серця, гострого коронарного синдрому, гострої ліво-

шлуночкової недостатності, кардіогенного шоку, нападу бронхіальної астми, яка також укладається в цю синдроматику.

У розділі «Невідкладна хірургія черевної порожнини» (М.І. Тутченко) панорама гострих станів викладено як сучасний компендіум у хірургічній галузі — від строго апендициту, защемлення гриж і виникнення гострої кишкової непрохідності до лікувально-діагностичної лапароскопії в хірургії гострих захворювань черевної порожнини, де професор М.І. Тутченко є безперечним майстром. «Наявність медичної відеотехніки в лікувальному закладі зробила лапароскопію конкурентноспроможною нарівні з традиційним підходом, а також поставила її на якісно новий рівень», — підкреслює автор.

Актуальним для лікарського загалу є розділ «Невідкладна допомога при травмах опорно-рухового апарату» (М.Л. Анкін, В.А. Попов), у якому йдеться про класифікацію травм і першу допомогу при кровотечах, пораненнях, а також першу кваліфіковану допомогу у разі основних переломів кісток тазу, груднини, стегна тощо.

Безумовно, вкрай корисним для фахівців медицини материнства є розділ «Стани, що потребують надання швидкої і невідкладної медичної допомоги в акушерстві і гінекології» (С.С. Леуш). Тут викладено зокрема принципи термінової госпіталізації у зв'язку з вагітністю, питання екстрагенітальної патології, пологів, післяпологові ускладнення, ушкодження статевої системи, у межах розділу.

Практичність характеризує й подальші розділи книги: «Невідкладні стани в урології» (В.С. Дзюрак, С.О. Возіянов, А.І. Бойко, І.І. Горпинченко, Ю.М. Гурженко, А.С. Крикун) і «Невідкладні стани в проктології» (В.І. Мамчич, Р.К. Палієнко, В.С. Андрієць), де викладені доцільні поради й порядки дій у разі таких ургентних ситуацій, як ниркова коліка, затримка сечовипускання; травми товстої та прямої кишки, гострий парапроктит, парастомальні ускладнення тощо. Відповідаючи спрямуванню роботи в ракурсі клінічної все-

оглядності, книга містить і розділи щодо невідкладних станів в офтальмології (С.О. Риков, Г.Г. Лемзяков, І.В. Шаргородська); у терапевтичній стоматології (Г.Ф. Білолицька, Л.М. Заноздра, Т.О. Солнцева); у щелепно-лицевій хірургії (К.Л. Передков). Наводяться стратегії лікаря при гострих запаленнях і травмах ока, раптової сліпоті, гострій адаптогенній невралгії, гострому стоматиті, ангіоневротичному набряку; невідкладні дії у разі ушкодження щелепно-лицевої ділянки.

Як важлива науково-практична матриця сприймається розділ «Невідкладні стани в невропатології» (І.С. Зозуля, В.І. Боброва). Це фактично книга у книзі: опис клінічних проявів транзиторних ішемічних атак у різних судинних басейнах, тактика госпіталізації, лікування геморагічного інсульту, тромбоз венозних пазух і вен головного мозку, синкопальні стани, гострі порушення мозкового кровообігу, больові синдроми уражених нервових трактів. Перед лікарем постає здебільшого драматична концептика в ургентній неврології очима висококваліфікованих учених-клініцистів. Ці дані застосовують на увагу лікарів широкого загалу, в першу чергу сімейних та дільничних.

Р.А. Абизов, В.О. Шкорботун, А.Л. Косаківський, І.А. Косаківська, А.О. Лайко

в розділах із невідкладних станів в отоларингології та дитячій отоларингології також озброюють і колеги, і інших фахівців першої ланкою інформацією у гострих ситуаціях травм та кровотеч ЛОР-органів, гострих запальних захворювань вуха, глотки, гортані, кровотеч верхніх дихальних шляхів та стравоходу. Це відомості з життя в його соціально-медицині викликах.

У книгу включено й фундаментальну розробку Г.П. Козинця, О.Ю. Сорокіної щодо невідкладних станів у комбустіології (опіки, термоінгаляційні ураження, електротравми, хімічні опіки, холодова травма, дії бригади швидкої допомоги під час викилику). Слід зауважити, що читачу пропонується передусім керівництво до дій на тлі патофізіологічних та клінічних спостережень і клінічної деталізації.

Окремою площиною в роботі є розділи «Гострі отруєння» (І.П. Шлапак, О.В. Іващенко, І.С. Зозуля, В.М. Падалка). Ці дані базуються на динаміці роботи Клінічної лікарні швидкої медичної допомоги з усіх різновидів отруєнь (інтоксикації грибами, ерозивними отрутами, наркотичними, психотропними, кардіотоксичними речовинами, а також укуси комах, змії, павуків). Харчові отруєння мікробного та немікроб-

ного походження, порядок госпіталізації докладно охарактеризовані у розділі «Невідкладна допомога при харчових отруєннях» (І.П. Козярін, В.І. Слободкін). Не можна оминати й розділи «Кома: діагностика, клінічна картина, невідкладна допомога» (І.С. Зозуля та співавтори); «Невідкладна допомога у психіатрії» (В.М. Кузнецов); «Невідкладна допомога при черепно-мозковій і хребетно-спинномозковій травмах» (М.Є. Поліщук, О.М. Гончарук).

Особливо важливим є розділ «Невідкладні стани в педіатрії» (Г.І. Белебезьєв, А.В. Беляєв, Т.Г. Чухрай, М.Б. Дмитрієва, В.В. Орел). Наведені в ньому дані та поради є вкрай важливими і для сімейної медицини, орієнтованої також і на надання допомоги хворій дитині.

Фактично висококваліфікований викладацький склад НМАПО ім. П.Л. Шупика та інші фахівці вперше в українській медичній літературі синтезували все найбільш необхідне щодо гострих проявів травм, запалень та захворювань із точними клінічними маршрутами. Книга постає визначним авторським досягненням когорти українських фахівців за проводом та консультуванням її редактора, знавця невідкладної медицини І.С. Зозулі.

Реферативна інформація

Всеукраїнська науково-практична конференція Асоціації ревматологів України «Інноваційні методи діагностики та лікування ревматичних захворювань»

25–26 жовтня 2012 р. у Києві відбудеться Всеукраїнська науково-практична конференція Асоціації ревматологів України «Інноваційні методи діагностики та лікування ревматичних захворювань».

Основні науково-практичні напрямки конференції:

- лікування біологічними агентами в ревматології: зарубіжний та вітчизняний досвід застосування;
- ураження серцево-судинної системи у пацієнтів із ревматичними захворюваннями;
- сучасні аспекти застосування глюкокортикоїдів та нестероїдних протизапальних препаратів при ревматичних захворюваннях;
- проблеми остеопорозу при ревматичних захворюваннях;
- ортопедичні проблеми в ревматології;
- актуальні питання дитячої кардіоревматології;
- сучасна діагностика та аспекти фармакотерапії системних хвороб сполучної тканини.

Повна наукова програма буде розміщена за 1 міс до початку конференції на сайті www.strazhesko.org.ua

Місце проведення конференції: Київ, «Будинок кіно», вул. Саксаганського, 6. Проїзд до «Будинку кіно» — станція метро «Палац спорту» чи «Республіканський стадіон».

Умови участі для делегатів та гостей:

Організаційний внесок (вноситься під час реєстрації) включає участь у наукових заходах конференції, отримання програмних матеріалів, відвідання виставки.

Усі зареєстровані учасники конференції, які сплатили організаційний внесок, отримують матеріали конференції (наукову програму, збірник тез робіт, сертифікат учасника конференції).

Правила оформлення тез:

Тези друкуються в авторській редакції без змін.

1. Оформлення: 1 сторінка (А4), шрифт Times New Roman 12 пт, через 1 інтервал. Мова українська, російська, англійська.

2. Структура тез: назва публікації (великими літерами, жирним шрифтом); прізвища та ініціали авторів; заклад, в якому проводилося наукове дослідження, місто.

3. Текст тез має включати: мету дослідження; методи дослідження; отримані результати; висновки (усі аббревіатури повинні мати розшифровку).

4. Тези приймаються лише в електронному вигляді в форматі Word на e-mail: org-vavilova@yandex.ru. В одному файлі повинні міститися одні тези. Назва файлу, під якою буде збережена робота, оформлюється так: прізвище, ініціали першого автора, назва населеного пункту, порядковий номер роботи, якщо робіт декілька.

Наприклад: ЗагороднійВДніпропетровськ1 для першої роботи і ЗагороднійВДніпропетровськ2 для другої роботи. Назва файлу наводиться українськими літерами без пробілів та розділових знаків.

Разом із тезами обов'язково прислати файл з інформацією про авторів (назва тез, автори, заклад, місто, країна, поштова адреса, контактний телефон). Обов'язково зазначити автора, уповноваженого контактувати з організаційним комітетом. Необхідно вказати, чи бажаєте ви зробити стендову доповідь.

Прізвище одного і того ж автора не має повторюватися більше 3 разів.

До уваги авторів: усі медичні препарати, зазначені в тексті, повинні мати не комерційну, а фармакопейну назву.

Тези, які не відповідають вищенаведеним умовам, будуть відхилені організаційним комітетом без угодження з авторами.

Останній термін прийому тез — 20 вересня 2012 р.

Вимоги до стендових доповідей:

Стенова доповідь (розмір — 90 см ширина і 100 см висота) повинна містити заголовок (назву роботи, ПІБ авторів, назву організації, місто) і коротке викладення наукової роботи (вступ, ціль, матеріали і методи, результати, висновки).

Адреса оргкомітету: 03151, Київ-151, вул. Народного ополчення, 5, ДУ «ННЦ «Інститут кардіології імені академіка М.Д. Стражеска» НАМН України».

Тел. для довідок: 249-70-03, факс: (044) 249-70-03, 275-42-09. E-mail: org-vavilova@yandex.ru

Прес-служба «Українського медичного часопису»